

10
Kupleed
ettekandnuo
G. Hansen.

I.

L. HANSEN.

Ed 24067 VI

10

Kupleed.

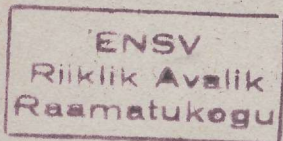
Algupäralised pilkelaulud päewasündmustest.

==

Ettekandnu

L. Hansen.

I.

501493

Reinhard Lind

K. Sööt'i — G. Roh'i trükk, Tartus.

Iga numbri ühekordse ettekande eest on autorile 2 rubla maksta.

Ettekandmise luba ja tarvilised noodid on Wanemuise näitelawa kaudu saada.

Дозволено военною цензурою. Юрьевъ, 11 декабря 1914 г.

Imedemaa.

Muinasjutt.

Muska.

Nüüd justament.

Eks igaüks nüüd kurda.

Kahepaikne.

Tahad kuulsaks saada.

Preisi kukk.

Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Wamm.

Imedemaa.

(J. Simm'i muusika).

Kui muiste rahwad rändasid
Weel mööda maad ja kõrbesid,
Siis üksteist nobest nottisid,
Ja imemaad nii otsisid.
Sääl jõudis Israel Kaanani
Ja oli nii eesmärgilgi:
Sest sääl sai karastawat wett
Ja maa see jooksis piima, mett.
See siis oli imedemaa —
Ta sarnast küll näha ei saa.

Nii aastasajad kadusid
Just nagu wette wajusid,
Ja tuliwad meil uued a'ad,
Kus uusi asju näha saad.
Nüüd tehtaks suuri leidusi,
Ei usta enam nõidusi,
Ja Rennikow sai kätte maa,
Mis kaua oli tundmata.
See on alles imedemaa —
Ta wastu küll kaanan ei saa.

Sää! jooksis kaanan piima, mett —
 Siin woolas wiina, õlle-wett,
 Ja taewamanna asemel
 Siin sadas kulda saksadel:
 Sest nende päralt põllupind,
 Ja järwekala, metsalind,
 Ja iga puu ja kõrreke
 On kaswand ainult nendele.
 See on alles imedemaa —
 Ta wastu küll kaanan ei saa.

Siin talumees teed sillutab,
 Kus mõisasaks pääl kihutab,
 Ja tema uhke autopil
 Aab waese wankri uppakil.
 Siin kandimehe kanikas
 On järjest kokku kuiwamas,
 Sest mõisa kallis rendimuld
 On lahja nii, kas wõtab tuld.
 See on alles imedemaa —
 Ta wastu küll kaanan ei saa.

Kui äkki ilmub kõrge saks,
 Siis moonakas on põlwil plaks,
 Et kõrgest sündind kintsusid
 Ta käed palwes paitaksid.
 Ja pisarsilmil ülesse
 Siin ohkas waene meheke,

Et annaks luba orjata
Ja rendi raha korjata.
See on alles imedemaa —
Ta wastu küll kaanan ei saa!

Siin mitu kena linnakest,
Mis kubisewad eestlastest ;
Kuid imelik, et ikka von
Siin järjest walitsemas on.
See pisuke protsendike
On armsaks saand nii hulgale,
Ehk salaja küll sõimawad,
Neid auu sees siiski paitawad.
See on alles imedemaa —
Ta wastu küll kaanan ei saa.

Siin asumisel muuseum,
Mis Eestirahwa päralt on.
Siis kogutaks ka hoolega,
Mis kuskilt peaks leiduma.
Kuid Palamuse ligidalt,
Üks saksa pastor agaralt
Olnd sellel põllul ametis,
Et Eesti asju omal wiis.
See on alles imedemaa —
Ta wastu küll kaanan ei saa.

Siin andis sakstel kiruda :
„Meil teed on läbipääsmata !
Sest talupojad lohakad,

Nii wähe sellest hooliwad,
 Et härra hirmsat kahju saab
 Kui tema suurtükk porri jääb".
 Sest suurtükk, mis weab moonamees —
 Sel laenguks piiritus on sees.
 See on alles imedemaa —
 Ta wastu küll kaanan ei saa.

Siin imelisi kaebtusi
 On sagedasti suwiti;
 Kui töömees põldu seemendab,
 See juures higist leemendab,
 Sest igalpool on mõisa järw,
 Ka enamasti jõe-perw.
 Kui julgeb minna suplema —
 Läab opmann mõisa pükstega.
 See on alles imedemaa —
 Ta wastu küll kaanan ei saa.

Siin Wõru linnas ikka nii,
 Et järjest edusammusi,
 Sääl Eestimehed astuwad,
 Ja waewalt taha waatawad.
 Seepärast ka üks mamslike,
 Kel kange kõhuwaluke,
 On pidand ära surema,
 Et Wõrust saksa rohtu 'i saa.
 See on alles imedemaa —
 Ta wastu küll kaanan ei saa.

Siin pinda leidnud on üks mees,
 Kes muidu unenägudes,
 Sest jänuks tal jääpurikas
 Ja isuks porkna-juurikas.
 Weel räägitaks, et suwe a'al,
 Ta heina sööwat karjamaal.
 Ja selle mehe nimeks on
 Siin paljasjalgne Tõnisson.
 See on alles imedemaa —
 Ta wastu küll kaanan ei saa.

Sääl Holstre pool üks metsawaht
 Täis saksa kangust, tee mis taht,
 See armetult tast pinni saab,
 Kes mõisa wara puudutab;
 Weel kirjutasid hiljuti
 Meil sellest ajalehedgi,
 Et surnud metsawargaga
 Weel tahab minna kohtu ta.
 See on alles imedemaa,
 Ta wastu küll kaanan ei saa.

Mul kurtis Woldi lähedalt
 Üks wagamees nii haledalt,
 Et hädad läewad suuremaks
 Ja kurwad ajad kurwemaks.
 Nüüd aga tulnud wiimne löök,
 Ei maitswat enam söök ei jook:

Ta saksast hingekarjane
On pühadeks läind pogrisme.
See on alles imedemaa,
Ta wastu küll kaanan ei saa.

(Kohalikud).

Muinasjutt.

(O. Reuter'i muusika).

Mu hinge weel mälestus jäänud sest a'ast,
 Kui olin weel wäikseke ma;
 Kui wanaeit põlwe pääl wõttis mind maast
 Ja muistsest a'ast pajatas ta.
 Nüüd aga, kus kaugemal ulatab silm
 Ja awaram, laiem näib terve maailm,
 Nüüd märkan, et muinasjutt weel
 Mul igalpool heliseb eel.

See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Kord jutustas wanaeit minule loo,
 Et olnud üks armulik saks:
 Ei waesema waewast ta söö ega joo,
 Waid hädusest olnud nii paks.
 Ta kõigiti kandnud on rahwa eest hoolt,
 Ja kiitust ning tänu on saand nende poolt;
 Ta asutud olnud ka kõrts,
 Kus sees olnud wiin, õlle-lörts.

See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Siis rääkis weel wanaeit: endisel a'al,
 Kui olnud ta nooruke weel,
 Ja haridus wirgunud Eestlaste maal,
 Ka olnud weel alguse teel,
 Siis intelligentsia kihutustööd
 Teatri eest teinud on päewad ja ööd;
 Kuid ise kõik hoolega nad,
 End eemale tast hoidsiwad.

See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Siis wanaeit teadis weel pajata sest,
 Kuis olnud kord karske maailm:
 Ei kusagil pruugitud wa' märjukest,
 Ei joodikut näinud me silm.
 Siis alkoholistide paranduspaik
 Olnud haigete puudusel tühi ja waik,
 Nii wiimati kinni ta jäänd
 Ja karskeks thee-majaks end säänd.

See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Siis pajatas wanaeit minule weel,
 Mis imede imena näib:
 Et tüdrukud külades olnud sel teel,
 Kus ööseti poiss ikka käib.
 Nad kangesti emantsipeeritud siis,
 Neil sagedast tänawal olnud see wiis,

Et öösi sääl wallatust teind,
 Ja üksteise karwugi läind.
 See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Siis jutustas wanaeit minule weel,
 Et olnud kord sarnased a'ad,
 Kus Baltimaa vonnide upsakas meel
 On muutnud, et imesta saad.
 Siis eestlasi nõnda on austanud saks,
 Et pidanud ennast tast madalamaks,
 Siis saksakeel taga — ja eel
 On trükitud iks eestikeel.

See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Siis oli weel eideksel üks muinasjutt
 Mis waewalt ta jutusta sai,
 Sest igakord kurku tal kippus siis nutt —
 Ja üpris ta nukraks siis jäi.
 Sest auustatud Baltimaa adelimees
 On siputand seadusesilmuse sees.
 Ja parunid türmi on läind —
 Kõik seda ou hobused teind.

See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Ja wanaeit jutustas, kuidas kord siis,
 Kui haridus õisi meil a'and,
 On küladest kadunud peksmise wiis —

Ööhulkmine sajatud saand.
 Kuid poisid, kes linnas end tudenkiks löid,
 Ja pursside kommetel täis ennast jõid,
 On rahwateatrisse läind
 Ja kakelust tihti säääl teind.

See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Täis waimustust wanaeit pajatas weel
 Üht lugu mis armastas nii,
 Et ärewus paisutas rinda ja keel
 Ei teinud tal takistusi.
 See sündind, kui mehed olnd wõitluse teel,
 Siis naestesgi tõusnud suur sõjakas meel,
 Neist mõned Apollosse läind
 Ja wasika wõitlust säääl teind.

See muinasjutt lapsena eidekse suus,
 Mul tänini paistab weel täiesti uus.

Nüüd rääkis weel wanaeit wiimase loo —
 See olnud kord sõdade a'al,
 Kui waen üle Europa rahwaste soo,
 On alganud Willemi maal.
 Siis weriseid pisaraid pilwistki tulnd,
 Ei ühtegi rõõmu häält kuulda siis olnd,
 Ei tantsitud pidude pääl,
 Mis häda hääks tehti siin — säääl.

Siis ütlesin kohe: nüüd luiskad küll eit,
 „Meil Eestis jääb igal a'al tantsule wõit.“

(Kohalikud).

Muska.

(O. Reuter'i muusika).

Ma igalpool saan sõimata,
Et musta äri a'an,
Ja oma lobalauluga
Ma rahwalt raha saan.
Kui kuhugi weel lähen ma,
Siis tuumakamat teen,
Ja kaardimängijatega
Õöd läbi muskat löön.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis lunastajaks saan,
Ja oma kapitaliga
Kõik asjad joonde a'an.
Ei wanapiigad enam te
Nii kergelt näha saa,
Tal kingin katariinakse,
Siis saab ka armsama.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis kingin preilile,
Kel kleidi riiet napina,

Weel juurde kütinrakse,
Et wäheke ta laiema
Saaks teha undruku,
Siis poleks tarwis komberda
Tal nagu jalutu.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis lotoklubega
Ma tahaks alles hakata
Suurt äri ajama.
Siis õnnepüüdja kulliksed,
Mu tasku kinni jäeks,
Ja warsti mind need lolliksed, —
Kui miljonäri näeks.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis leierkastega,
Ma saadaks läbi Eestimaa
Hulk juuta rändama.
Et nendel mänguseltsidel
Nad wäntaks wiisisid,
Kes oma muus'kariistadel
On teinud oksjonid.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis kena summakse
Ma juukselõikajatele
Saaks maksuma kindlaste.

Et hinnata nad pügada
Neil noortel wõiksid päid,
Kes hiljuti siin hulgana
Meil kunstnikuks end löid.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis rahwalt ostuteel
Wõin wanad majad omanda,
Mis seiswad alles weel,
Ja õhumuuseumile
Nad weaks Tartusse.
Nii uue Eesti asjale
Sääl paneks aluse.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis Lustiwerde lään
Ja piimaühisuse ka
Sääl jalule kord sään,
Sest kooli pööningule ma
Tal kindlast' kortri saan
Ja lapsed kaseiniga
Kui põrsad raswa a'an.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis nõnda korraldaks,
Et piimaühisusest ka
Kõik liikmed missi saaks:
Ma sõidaks suure waadiga,

Siis talust talusse,
Ja jagaks missi kapaga
Sääl igäühele.

Kui suure muska wõidan ma,
Siis kõrtsimeestega,
Kes jäänud on nüüd kohata,
Suhumi rändaks ma.
Neil igalühel ostaksin
Sääl mõisa päriseks,
Ja wiinamäe kingiksin
Neil keelekastmiseks.

(Kohalikud).

Nüüd justament.

(O. Reuter'i muusika).

Kui waatad kuidas inime maailmas ümber eksib :
 Üks tõsiselt käib oma tee ja teine halbilt keksib.
 Kuid kõik nad püüdwad sihile, mis nende meelest
 Ei ial aga rahule nad millegiga jää. [hää.

Kes tahes olgu nad,
 Kas pururumalad,
 Wõi kõigist targemad,
 Iks laita püütawad !

Nüüd justament, nüüd justament siin siiski lau-
 [lan ma,

Ei küsi mitte põrmugi, kas teil wõiks meeldida,
 Nüüd justament, nüüd justament, see loomu-
 [sund on ju,
 Sest wäikene on küll mu waim, kuid suur on
 [minu suu.

Küll ilus, armas lõpmata, kui kuuled rahwamehest,
 Et tõug meil tahaks tuulata ta pahna täis on sehest,
 Seepärast parandusele meid hüüab üles ta :

Weel pole aeg liig hiline, teid kutsuks wõitlema !
 Te jätke joomine,
 Ja karskelt elage,

Siis Aimre ehti,
Nii Ime tabati.

Nüüd justament, nüüd justament me rõõmsad
[oleme,

Et sellest hädast wiimati kord wälja tuleme,

Nüüd justament, nüüd justament küll hirmu
[tunda sai,

Kui Tall'nas ime senini weel tabamata jäi.

Meil ühisused tekkiwad, just nagu sõnnikseened,
Neil kiidulaule laulawad instruktorite keeled.

„Sest selles seisab rahwa jõud ja tema tugewkül“,

Nii karjuma neid kantslist näed, et suust neil

Kas rahaasutus, [lendab sülg.

Ehk piimaühisus,

Wõi kanakaswatus —

Kõik segi on neil suus.

Nüüd justament, nüüd justament te püüdeid auus-
[tame

Ja ühe wäikse palwega te poole pöörame:

Nüüd justament, nüüd justament teil olgu jõudu
[tööks,

Ja et ei selle juures te nii üksteist ära sööks!

Me rahwal alalõpmata on kuulda nurin suus,

Teatri asi winguda, kui tuli toores puus.

Kui küsid: miks ei liiguta sa tema hääks siis kätt?

Siis wastab wanalauluga: Mul selleks денегъ

[нѣтъ.

Meil daamenorkestrid

Ja kinoteatrid

Ja tingeltangelid,

Kõik teeni tahaksid.

Nüüd justament, nüüd justament sul õigus Eesti-
[mees,

Kes rohkem ohwrid kunstile toob meie oludes?

Nüüd justament, nüüd justament kõik peavad
[nägema,

Et suureilma kulturast sa aru saad ju ka.

(Kohalikud).

Eks igaüks nüüd kurda. . .

(O. Reuter'i muusika).

Eks igaüks nüüd kurda
Kuis elu raskeks läab!
Mis muud, kui läbi murda
Weel ainult üle jääb.
Seepärast argtuseta
Rind ette siruta
Ja ilma kartuseta
Weel laulu wiruta.

Kes lehte luges, märkas,
Kuis sakslus edenes,
Mis Eesti mullast tärkas,
See neile idanes:
Nii Kursis wõrsuw wõsu
Ja selle pungake
Peab silmas sakste kasu
Ja paisub nendele.

Ei piima mõni talu
Weel ühisusse wii,
Ta leiab enam tulu,
Kui kodus wäntab nii.

Kui rohkem ahnusesse
Ta saaks weel tungida,
Siis lehma udarasse
Säeks kooremasina.

Ka asjad palju muutnud
On wiimse aja sees,
Mis korda saata suutnud
Kõik ilmas nupumees:
Sest wanast taewa minna
Wõis ainult palwewäel,
Nüüd warsti saame sinna
Wist aeruplaani pääl.

Me rahaasutuses
On wähe laenajaid,
Sest rahwas wuhwelduses
Näeb püüdeid auusamaid,
Ei odawas protsendis
Näe kasu Eesti mees,
Waat liiakasutondis
Ta leiab sõbra ees.

Kui kuskil tehtaks pidu,
Siis ikka tantsuga,
Kuid juba näha edu,
Ei sellest hoolita.
Ei suurhulk seltsi lähe,

Ei taha tantsi nad,
Sest moosekandid wähe
Neil tantsuks mängiwad.

Hää nõuu nüüd läheb kalliks
Ka mõisa moonakal,
Et härra teda salliks,
Mis rõõmu teha tal?
Mis muud kui hoolsalt omal
Nüüd patsi kaswata,
Et poleks tarwis temal
Hiinlasi wedada.

Nüüd külas teenijatel
On kõhutühisus,
Sest nende peremeestel
On piimatühisus, —
Ja säältki rikas imeb
Weel kaseinimett,
Noh, kes just nälga sureb,
Saab riista uhtmewett.

Küll igalpool ju õitseb
Meil suurhulk seltsisid,
Ja kes neist tuld meil kaitseb,
Sel palju pritsisid;
Kuid hoopis isewärki
Nad asju ajasid
Ja wett ei andnud märki,
Waid õlut pumpasid.

Eks imesid ju sünni
Üks teise järele,
Ja suurem ikka sunni
Wäiksema kõrwale.
Kuid kõige rohkem tikub
See silma kõigile,
Et parun kangest kipub
Nüüd liigmeks wallale.

(Kohalikud).

Kahepaikne.

(J. Simm'i muusika).

Üks imeline elukas
 Kord olnud wanast elamas:
 Neid olla meiepäiwilgi,
 Kuid mitte nõnda täiesti.
 Need loomad kuiwal elawad
 Ja mere põhjas roniwad,
 Ja taewa all ka linnuna
 Nad wõiwad hõlpsast lennata.
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Kord oli ingel-inime,
 See riisus minu südame,
 Ja suus tal kõlas ikka hüüd,
 Ma olla tema ülem püüd!
 Sää! tuli aga wanapoiss,
 Kel karman oli raha täis —
 Ja lipsti — kargas ingliske
 Mu kaenlast tema kaenlasse!
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Üks nurgaadwokadike,
 Kes hääd nõu annab kõigile,
 Läks waesel ennast pakkuma,
 Et abitumat aidata.
 Kuid kui ju asi arenes
 Ja rikka õigus arunes,
 Siis ostis wiimne ära ta
 Ja waene pidi kaotama.
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Küll meil nüüd kõrtse sajataks
 Ja nendel auke kaewetaks,
 Küll tehtaks palwekirjasi,
 Et jääks nad kinni kuidagi.
 Nii palus mees ka Elwa pool,
 Et kinni jääks wast monopol!
 Kuid osaks armuandmine
 Saaks saksa weinikeldrile.
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Üks kuulus Eesti kunstimees,
 Kes kõigil seisis südames,
 Sai omal ajal toetust,
 Et ta wõiks saada haridust.
 Kuid kui ju oma jalgel ta
 Wõis wähe wabalt kõndida,

Siis jättis maha kodumaa
 Ja pani wõõrsil' punuma.
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Kord linna walimiste eel,
 Kus ärewuses iga meel,
 Üks tuntud Eesti meheke,
 Tei oma teada targaste:
 Ta Eestimeelsust kuulutas
 Nii laialt, kui suu ulatas.
 Bürossegi visidi tei
 Ja lõpuks sakste poole löi.
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Kui saksariigi alamid
 Siit saadeti kord minekit,
 Siis mitu uhket preilit ka
 Siit pidid ära kolima.
 Kuid, et saaks jääda paigale,
 Nad läksid Eesti meestele.
 Kes enne saksa uhkust aid,
 Häämeelega nüüd matsiks said.
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Üks suurem Eesti seltsidest
 Kord tehti puhtaks wanadest
 Ja preisidendi troonile

Sai eduerakondlane;
 See pidi tooma terwendust —
 Kuid sõbrad saiwad imestust:
 Koosolekuid löi kartma ta
 Ja pani wiimaks — punuma!
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Üht lahket Kuura parunit
 Kõik ajalehed imestid,
 Sest sõjaajal äkki ta
 On heldeks läinud korraga:
 Ta kinkind strashnikutele
 Just iga-ühel' lehmakse;
 Kuid warsti nõudnud tagasi —
 Ja piimaraha päälegi.
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

Üks mees, kes mõistis elada,
 Ehk kui ka wõõrawaraga,
 Sest tema süü ju polnud see,
 Kui igalpool nii ustakse.
 Kui wiimaks asi ometi
 Läks natukene narristi,
 Siis ütles ta: „Siit ilmast ma
 Nüüd lähen, teises elan ka!“
 Kuis tuleb sarnast nimeta? —
 Küll wistist kahepaikne ta!

(Kohalikud).

Tahad kuulsaks saada.

(O. Reuter'i muusika).

Tahad kuulsaks saada, siis Albania
Mine würsti trooni omal norima.
Sääl siis sõpru püüa omal soeta,
Ehk saad wiimaks pukki nende abiga;
Juhtud troonist ilma jääma,
Eks sind saksa Willem tarwita.

Tahad kuulsaks saada, ole futurist
Kõik mis teed, ses olgu ikka imelist.
Põlga kõike, milles arusaadawat,
Kiida ülesse, kus leiad mõistmatat,
Ja su silmadele iga koht
Olgu roheline nagu roht.

Tahad kuulsaks saada, arwustajaks löö,
Olgu küll, et see on teadmist nõudew töö.
Loe usinaste teatri raamatuid,
Nende järele siis tee ka kritikaid,
Olgu küll, et näinud pole sa
Suurt teatrid oma silmaga.

Tahad kuulsaks saada kirjanikuna,
Mõne ajalehe juurde asu sa,
Sääl wõid kõige üle targalt otsusta,
Paber ialgi ei hakka tõrkuma;
Joonealust alalõpmata,
Täida waimuterawustega.

Tahad kuulsaks saada lõbus talupoeg,
Ära näitelawale jäe sõjaaeg,
Kui ka aja raskus meeli kurwaks teeb,
Sinul lõbu, nagu näha, üle keeb!
Sellepärast naljalehena
Wistist hakkadki nüüd rändama?

Tahad kuulsaks saada sa nõrk inime,
Ole kangesti nüüd tõsikarsklane,
Alkoholile tee surmaotsusi,
Nagu poleks teda sallind ilmasgi.
Jah, mis wiga nüüd on karskelda,
Kui ei kuskilt enam tilka saa.

Tahad kuulsaks saada, ole näitleja
Eesti näitelawal, wäikse palgaga,
Tõsist kunsti püüa edendada siis,
Seda nõuda on ju Eestirahwa wiis; —
Kuid kui palk peab sisse tulema,
Jandiga pead tagast aitama!

Tahad kuulsaks saada, hakka kinos sa
Pildiwaheajal ülesastuma,
Kui su kunst ei kuskil mujal läbi löö,
Sääb saab wõistlusetaks ikka sinu töö:
Konne sööd, ehk tiritammi aad,
Ikka kuulsuse reklame saad.

Tahad kuulsaks saada, hakka rändama
Mööda ilma, nagu tähtis laulja sa:
Lase sõpradel end kritiseerida,
Ajalehes kangest reklameerida.
Kui weel neegri käest ka kiitust saad,
Kodumaal siis raha kokku aad.

Tahad kuulsaks saada waene krahwike,
Kosi rikas lesk siis prouaks omale:
Wõta sellelt tema end'se mehe waew,
Ehita tast omal hiigla-õhulaew.
Kes su kuulsust siis ei imesta,
Sellel lase pähe pommiga.

(Kohalikud).

Preisi kukk.

(O. Reuter'i muusika).

Preisi kukk,
 „Lukk, lukk, lukk“,
 Hüüdis säääl, kus oli pukk:
 „Kitsaks jääma kipub kuut,
 Tarwis otsi omal uut“.

Saksamaa
 Kikka ka
 Sellesama mõttega
 Üheks karjaks kokku löid
 Ja kurasiks õlut jõid!

Korraga
 Kirema
 Kõigest kõrist hulgana:
 „Meie päralt olgu ilm,
 Kuhu ial waatab silm!“

Kukest mees
 Kõige ees
 Astus wapper süda sees.
 Nii nad piiril marsisid
 Waatma wõõraid warasid.

Wot kus lops
Kuke kops
Üle maksa läks kui wops!
Wõõras kikka kari ees,
Küsib: kuhu kipud mees?

Mis siis muud —
Pühi suud,
Enne kui weel murtaks luud.
Kukk siis uuest mõtlema:
Mis nüüd peaks tegema?

Julgust jõi
Kukk ja löi
Plaani, mis tal kasu tõi:
Teisi tagast ässitas,
Sekka lööma meelitas.

Eks siis näe
Sõda käe,
Muud kui wõitu ootma jae.
Aga äkki tuli pauk —
Plaanidesse tekkis auk!

Kanad ka
Lustiga
Läksid ühes meestega.
Silmad muud kui säravad,
Wõõrid kikkaid wahiwad.

Toho hull,
Säh, nüüd sul,
Mis weel kõik ei juhtu mul:
Kanad kodu kasige,
Rahus põhku sasige.

Norus nokk,
Lokk, lokk, lokk,
Loksub kana mossis moka,
Sammud kodu poole seab,
Kuke wiha kartma peab.

Kikka mees
Tule sees
Nagu sepipajas kees:
Wõõrad pääle rõhuwad,
Sulgi temal lõhuwad.

Jubagi
Wägisi
Tiiwad lonti lopsiti.
Otsasgi kuraasi tilk,
Jõuab wiimne silmapilk.

Ninamees
Häda sees,
Jälle seisab plaani ees:
Ehk saaks kokku lolliga,
Kes weel tuleks aitama.

Hiiliski
Wiimati
Hädas üle Balkani,
Nurus abi Türgi käest,
Et saaks jagu wõõra wäest.

Nõnda nad
Mõlemad
Ühel nõul nüüd pusiwad.
Kes küll elab lõpuni,
Naerda saab wist tublisti.

Ehk põrmu ei kõlba see küll.

(A. Müller'i muusika).

Mul on üks wana tädi, kes kangesti paks,
 See näeks, et ta järjest läeks ilusamaks,
 Ta hommikust õhtuni peeglis end sääb,
 Ja korsetis isegi magama lääb.
 Ta sagedast pallile läks dekoltees
 Ja lõhkus säääl tantsimist nõnda, mis kees.
 Jah, tõesti lugu nii hull,
 Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Üks poisiklunn tihti end meheks ka lõi
 Ja trahteris tubliste winti siis jõi;
 Nii wiimaks, kui hommiku kell juba kuus,
 Ta kodu pool tuigerdas pabeross suus.
 Kuid korra, kui isa ta kätte nii sai,
 Siis mehiksel kõrwad ta ülesse lõi.
 Jah, tõesti lugu nii hull,
 Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Meil kurdetaks sagest, et rahwa seas maal
 On madalal haridus kultura aal,
 Kuid tühine wististe nurin küll on,

Sest kooli eest rohket hoolt kandnud ju von.
 Seepärast ka haridus õisi nii aab,
 Et metsawaht koolmeistri kohagi saab,
 Jah, tõesti lugu nii hull,
 Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Kui alkohol alguses sulutud sai,
 Siis terve maa korraga karskeks ka jäi.
 Kel märjukse järele põles weel keel,
 Sel õllekest natuke nirises weel.
 Kuid nagu nüüd kuulda on mitmelgi pool
 Weel salaja woolanud eht monopool.
 Jah, tõesti lugu nii hull,
 Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Meil hiljuti tekkis, kui nõiduse wael,
 Suur alewik linna all wäljade pääl,
 Sest mõisa käest odawalt kruntisi sai,
 Ja majake ilusat üürikest tõi.
 Kuid nüüd mis teeb odaw, hää mõisnikuke:
 Ta wõla eest majasid oksitakse!
 Jah, tõesti lugu nii hull,
 Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Ma tunnen üht härrat, kes igalpool ees,
 Kas olgu see mujal wõi seltside sees.
 Kus ial ta ilmub säääl äratust toob
 Ja mõndagi ilusat Eestis meil loob.

Kuid wiimsel aal natuke peruks ta läind
 Ja sagedast aiskatest wäljaspool käind.
 Jah, tõesti lugu nii hull,
 Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Kord hiljuti tegi üks kirjanik töö,
 Mis meile nii tumedaks jäi nagu öö.
 Ta auuhinna selle eest siiski weel sai,
 Kuid küsi, kas härra wast rahule jäi?
 Ta kõigest wäest ette püüs kirjutada,
 Kui kõrgelt ta töösid peab takseerima.
 Jah, tõesti lugu nii hull,
 Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Kui kinni nüüd õlu ja kinni ka wiin,
 On joodikul hirmus suur põuane piin:
 Ta proowib kord ühte ja proowib kord teist,
 Mis napsukse asemel kõlbaks küll neist?
 Nii mõnigi olla puupiiritust joond,
 Ja temale taewa see lähemal toond.
 Jah, tõesti lugu nii hull,
 Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Nüüd räägitaks, lapsed on sõjakaks läind
 Nii mõnigi nendest ka sellel teel käind.
 Kuid lehed kord Jõgewalt sõnumi said,
 Et teised lood kaugelt ta warju kõik jäid:

Sääl neiud end lahinguks harjutanud
Ja püssiga üksteisi põmmutanud.
Jah, tõesti lugu nii hull,
Ehk põrmu ei kõlba see küll.

Kord külas näin edukaid maamehi ma,
Kes ühisust ei jõudnud ülistada:
Neil täis olla pungad ja täis olla kõht,
Sest kõike neil andwat nüüd ohtrasti koht.
Kuid linnas kord turu pääl silmasin neid,
Kus ostsiwad waeseksed popsi käest wõid!
Jah, tõesti lugu nii hull,
Ehk põrmu ei kõlba see küll.

(Kohalikud).

Wamm.

(J. Simm'i muusika).

Eks iga ettewõtjale
 Üks asi tee suurt muret,
 Kas läheb korda tahtmine
 Wõi enne juurde sured.
 Kuid eluteelgi oi, oi, oi,
 Eks paljud kimpu jäänud,
 Ja hirmsam weel kui riidekoi
 On wamm, mis sisse lõõnud!

Üks uhke majaperemees,
 Kes ikka rõõmsas tujus,
 Käis nina püsti, pugu ees,
 Ta õnnes päris ujus.
 Nüüd kõrwad lonti wajund tal,
 Ta murelikuks jäänud:
 Sest palkidele maja all
 Nüüd wamm on sisse lõõnud.

Kord wana sõpra nägin ma,
 Nii üle hulga aja,
 Ta oli nooremehena

Suur tantsu õhutaja.
 Nüüd komberdab kui karkudel,
 Sest jalad kangeks jäänud!
 Jah, wist neil tantsuputketel
 Nüüd wamm on sisse löönud.

Kord tundsin mitme aasta eest
 Üht ime ilust neidu,
 Tal woolas sära silmadest,
 Kui nägi mõnda peidu.
 Nüüd küsisin talt imestes:
 „Kuis juuks teil halliks saanud?“
 Ta wastas mulle ohates:
 „Jah, wamm on sisse löönud!“

Kui wanast wäina weerele
 Suur Türgiriik kord asus,
 Siis iga tema naabrile
 Suur kartus pääle lasus.
 Kuid nüüd, kus Türgi pashadel
 Üks von on ette saanud,
 Nüüd riigi alustajatel,
 Ka wamm on sisse löönud.

Meil wanast mitu keelemeest,
 Seks agarast tööd tegid,
 Et harida me keelekest —
 Ja hirmsat waewa nägid.

Kuid noored stiilirätsepad,
Ta moodu mundri aanud.
Sest keelel, nagu ütlewad,
Wamm olnud sisse löönud.

Üks ämblik wõrku wedanud
On üle Eesti raja,
Ja kuhu jalg tal puutunud —
Sääl tõusnud piimamaja.
Kuid juba uhkematele,
Mis esimesteks saanud,
Just nagu Tartu omale,
Ju wamm on sisse löönud.

Me Balti pinnal pesitab
End kadakane wõsa,
Ta peenelt ennast esitab,
Ta päralt parem osa.
Suur jõud on nende seltsidel —
Nad nagu kantsiks saanud;
Kuid siisgi kandepalkidel
Nüüd wamm on sisse löönud.

Kord oli ka üks Eesti saks,
Kes laialt oli tuntud,
Ta paisus järjest paksemaks —
Hääd hoolt ta eest on kantud.

Nüüd Eesti maha jätnud ta
 Ja wõõrsile on läinud,
 Sest tema taskutele ka
 Wamm olla sisse löönud.

Ma nägin mõisa moonakid,
 Kes wiinawooril olid,
 Neil koormaks äkki kartulid,
 Ja turu poole tulid.
 Ma küsin: „Kas siin wiinakööök?
 Te ennast täis wist joonud?“
 Nad ütliid kurwalt: „Waat' kus löök —
 Sääl wamm on sisse löönud“.

Kui alkohol nüüd suruti
 Siis mitu muret tuli:
 Kust saadakse weel liikusi,
 Mis meil nii moodis oli?
 Kui wanast kinni wiinake,
 Siis liikwat ikka saadud,
 Nüüd aga selle plaanile
 Ka wamm on sisse löönud.

Meil Tartus on üks hale kokk,
 Kes keedistega kimbus,
 Kord märganud üks maiasmokk,
 Et õlut jõkke imbus;

Ta läinud omal nuruma,
Kuid wastuseks on saanud:
„Ei sellest enam asja saa,
Sel wamm on sisse löönud!“

Ma tundsin ühte rahameest,
Kel plaanid polnud pahad,
Kui tassis Wene pankadest
Ta saksamaale rahad.
Nüüd küsisin talt: „Mehike,
Miks sa nii norgu jäänud?“
Ta ohkas: „Jah, mu rahale
Sääl wamm on sisse löönud!“

Häämeelega weel laulu lööks,
Kui plaksutate käsi,
Mul jätkuks wärsse terweks ööks
Ja teie ka ei wäsi.
Kuid tihti mõni mehike
On häälest ilma jäänud,
Sest liiast laulust kõrile
Wamm olla sisse löönud!

(Kohalikud).

501.493

Hind 50 kop.

EESTI RAHVUSRAAMATUKOGU

1 0100 00093333 9